

Frankfurti Könyvvásár

Kocsis András Sándorral, az MKKE elnökével
Lafferton Kálmán beszélget

2015. október 13–18. között rendezték meg a 67. Frankfurti Könyvvásárt, amely a világ legnagyobb nemzetközi könyves fóruma, több mint 4000 eseménnyel, konferenciával, felolvasással, író-olvasó találkozóval. A 15 000 négyzetméteren, mintegy 300 000 látogatót vonzó vásáron közel 100 ország 7300 kiállítója képviseltette magát.

Miként értékeled, hogy sikerült számunkra az idei Frankfurti Könyvvásár?

Meglepetéssel tapasztaltuk, hogy a frankfurti szervezők idén némiképp átszervezték a könyvvásárt. Megszüntették például a nyolcas pavilont, az ott kiállító jobbára amerikai, és kanadai cégeknek a hatos pavilonban jelölték ki az új helyüket. Számunkra szerencsés volt ez a változtatás, mert ezek a kiadók közelebb kerültek hozzánk, ezáltal sokkal egyszerűbben tudtuk megszervezni a velük való találkozásokat. De a mi elhelyezésünk is kedvezőbb volt idén. Tavaly kisebb vita kerekedett abból, hogy a magyar standot olyan országok közé rakták be, amelynek nem igazán örültünk.

Az idei kiállításunk Frankfurtban abból a szempontból volt érdekes, hogy először voltunk közös standon a Balassi Intézettel. Az elmúlt években

az intézet és az egyesülés között kialakult diszharmonikus viszony következtében egymástól 70-80 méterre két stand reprezentálta a magyar kiadást. Ez nem csak komikus, hanem drága és értelmetlen megoldás volt. Nagyon örülök, hogy mára ez a viszony barátságossá vált és a közös standon való kiállításunk kifejezetten harmonikus volt.

Hogy ítélted meg, a magyar stand kialakítása, mérete, funkciója mennyire váltotta be a hozzáfűzött reményeket?

Azt gondolom, hogy az elmúlt években használt installáció betöltötte a hivatását, ám mára túllépett rajta az idő, fizikai és erkölcsi értelemben egyaránt. El kell gondolkoznunk azon, miként profilírozzuk át a magyar standot. Erről már a Balassi Intézettel is szót váltottunk. Keresztury Tibor, az MKKE igazgatója feladatul kapta, hogy az egyesülés munkatársaival együtt fogalmazzon meg és dolgozzon ki egy új koncepciót a jövő évi magyar standra vonatkozóan. Egy biztos, új üzeneteket kell megfogalmaznunk.

És végig kell gondolnunk a Balassi Intézet, az MKKE és a Magyar Könyv- és Fordítástámogatási Iroda jövőbeni együttműködését is. Nagy örömmel értesültünk arról, hogy Balog Zoltán

miniszter úr ígéretet tett arra, hogy a jelenleg hihetetlen alacsony, huszonötmilliós fordítástámogatási keretet az elkövetkező évben meg fogja emelni. Elemi érdeke a magyar könyvszakmának és a magyar íróknak is, hogy minél erősebb külföldi jelenlétet tudjunk biztosítani.

A könyvvásáron zajló magyar programok mennyire keltették fel a látogatók figyelmét?

A Balassi Intézet szervezte és finanszírozta programokon kiváló írók képviselték Magyarországot: Kiss Noémi *Rongyos ékszerdoboz*, Tóth Krisztina *Akvárium*, Dragomán György *Máglya* és Gárdos Péter *Hajnali láz* című könyvük német fordításával. Valamennyi könyvbe-mutatónk jól sikerült, különösen Dragomán György kapcsán fordult felénk kitüntetett figyelem. A vásár előtt néhány nappal jelent meg a Spiegel kulturális mellékletében Daniel Kehlmann kritikája Dragomán György *Máglya* című könyvéről, amelynek a felvezetésében arról értekezett, ha valaki ma a világirodalom centrumát keresi, akkor ne a tengeren túlra, ne Franciaországra vagy Németországra figyeljen, hanem Magyarországra. Ahol egy Konrád, egy Esterházy, egy Nádas, egy Krasznahorkai – és még sorolta tovább a

FOTÓ: FRANKFURTER BUCHMESSE

neveket – művei jelennek meg, ott bizony nagy komoly értékek lelhetőek fel.

Mit jelent a Frankfurti Könyvvásár a magyar könyvkiadás szempontjából?

Számos nagy könyvvásárt rendeznek a világon, gyerekkönyvek esetében Bologna megkerülhetetlen, üzleti szempontból London jelentősége vitathatatlan, de Európában, sőt a világon is a legfontosabb a Frankfurti Könyvvásár. A Frankfurti Könyvvásár a „zsinórmérték”, ahol megjelennek az új trendek, ahol ki lehetett tapintani a nyugat-európai, a világ könyvszakma mozgásirányát. A frankfurti seregszemlén való sikeres szereplésünk a magyar könyvkiadás hírnevének erősítését, bemutatott könyveink a világ könyvpiacára jutásának esélyét jelenti. Éppen ezért nagyon fontos, hogy ennek a nagyszerű show-nak évről-évre aktív részesei legyünk.

Milyen új trendek jelentek meg Frankfurtban, egyáltalán, milyen könyves jövőt sugallt az idei vásár?

A világgazdasági válságig a könyvkiadást a könyvek sokfélesége, a közös kiadások világa jellemezte, ahol a színes, nagyméretű, elsősorban ismeretterjesztő albumok hódítottak. A világgazdasági válság megjelenésével ez a piac nagyon megtorpant, szó sincs róla, hogy eltűnt, de a jelentősége lecsökkent. Tökéletesen ezt a trendet tapasztaljuk Magyarországon is. A szépirodalom terén nagyon erős hullámzás figyelhető meg, három-öt éves ciklusok vannak. A Harry Potter-őrület, amely jelentős létszámú új olvasóközönséget teremtett, nagyon depresszív időszak követte. Most azt lehet látni, hogy a könyvek mérete csökken, racionalizálódik, az árakat próbálja mindenki elfogadható szinten tartani.

Idén mintha kevesebben állítottak volna ki, mégsem volt rosszkedvű a vásár. Az ekönyvekkel kapcsolatos ijedelem, hogy tönkreteszi a nyomtatott könyvek piacát, a múlté. Az ekönyvek piaca természetesen növe-

szik, de messze nem olyan dinamikával, ahogy azt három-négy évvel ezelőtt feltételeztük. Külföldi partnereink szerint van ahol stabilizálódik a piac, van ahol növekedik, de van ahol csökkenést lehet tapasztalni. Összességében kicsi elmozdulás történt a növekedés irányába.

Mekkora nagyságrendet képvisel Németországban az eladott ekönyvek száma?

Információim szerint 3-4% körüli lehet a forgalom. Az angolszász piacon, egyes területeken, már van, ahol vezet, de tudomásom szerint a 10% piaci részesedést itt sem érte el.

Jövőre mely nagyobb nemzetközi könyvvásárokon mutatkozik be a magyar könyvkiadás?

Februárban díszvendégek leszünk Tajvanon, augusztusban pedig kiemelt kiállítók leszünk a pekingi könyvvásáron. Fontos kiállítások lesznek még – Frankfurt és Bologna mellett – Varsóban, Belgrádban és Lipcsében.